

åbner meget op om, hvordan de kan bruges, mens man i høj grad bekymrer sig om, når det drejer sig om oplysninger om fortiden. Det synes vi er lidt modsætningsfyldt.

De forhold, der skal virke som en efter vores opfattelse for ringe forbrugerbeskyttelse over for erhvervslivet i den ene lov, bruges i den anden lov, så vidt vi kan se, som grundlag for at lukke mere af, så samtiden ikke kan få kendskab til historiske elementer.

For det andet: Vi har vanskeligt ved at gennemskue de nye bestemmelser om, at Datatilsynet skal have en selvstændig rolle. Er der ikke instanser nok, der sidder og, havde jeg nær sagt, holder på samfundets arkivalier?

For det tredje så må vi også spørge: Hvad er det for en særlig dispensationsrolle, eller en særlig rolle, man giver Domstolsstyrelsen? Hvor i domstolsreformen er der overhovedet hjemlet kompetence til, at de skal gøre andet end at drive domstolene? Og hvorfor er de her personer netop særlig egnede til at spille den rolle, som der lægges op til?

Vi er tilhængere af ankeinstans, så de afslag, der gives i de følsomme sager, kan prøves, men det kunne også ske ved, at man gav udvidede beføjelser til Tilgængelighedsudvalget i denne her sammenhæng.

Må jeg så godt benytte lejligheden til at sige noget mere generelt, fordi vi synes lidt, at det er typisk, at hver gang, vi behandler et hjørne af arkivloven, så viser det sig, at det, der er behov for, er en lov, som er meget mere åben og tilgængelig.

For nogen tid siden var der jo en islandsk forsker, der blev nægtet adgang til arkiverne, og for nylig har vi haft en sag i Justitsministeriet, der over for de, i hvert fald i arkivmæssig sammenhæng, mere liberale tyskere har indskærpet nogle ting omkring oplysninger fra Anden Verdenskrig.

Da Folketinget behandlede den store revision af arkivloven, var der et klart flertal, som ønskede bredere tilgængelighed, det fremgik af den ene tale efter den anden, men jeg tror, at ministeren må indse, at virkeligheden oftere er lukkethed frem for tilgængelighed, og at der er en vidt forskellig fortolkning af loven, afhængig af hvilken styrelse eller hvilket ministerium man sidder i.

Derfor vil vi sådan set opfordre til, at vi får en grundlæggende revision af loven. Formålet er at tydeliggøre den, så også alle i Udlændingestyrelsen, Justitsministeriet og andre steder

kan forstå det ønske, som er udtalt fra lovgivers side om øget tilgængelighed. Og det er også klart, at de ønsker måske ikke nødvendigvis er sammenfaldende med dem, som går på at have en meget begrænset tilgang til danmarkshistoriens i hvert fald lidt mere dunkle sider.

Så vi vil sådan set foreslå, at ministeren trækker forslaget tilbage og udarbejder et nyt forslag, som også indeholder en samlet revision af loven. Der kan så tages højde for de ting, det er absolut nødvendigt at gøre af hensyn til EU-direktivet, for så kan vi få en arkivlov, som er mere tidssvarende, som bygger på det ønske, der er om mere åbenhed om vores fortid.

Det er jo en holdning, som også vinder indpas i stigende grad. Jeg vil henvise til et ganske udmærket interview med De Konservatives hr. Per Stig Møller, som i Politiken den 16. januar i år slog til lyd for at slippe fortiden fri. De ord vil vi godt gøre til vores i den her sammenhæng.

Tove Videbæk (KRF):

Selv om dette lovforslag tilsyneladende kun drejer sig om tekniske ændringer i loven, der skal tilpasses til regeringens IT-politik og til et direktiv fra EU, vil jeg alligevel gerne give lovforslaget et par principielle kommentarer med på vejen.

Forslaget til ændring af lov om offentlige arkiver vedrører jo både aflevering og opbevaring af skriftlige kilder til Danmarks historie, det vedrører den fysiske form, hvori kilderne udarbejdes og opbevares, og endelig vedrører det tilgængeligheden af disse kilder for dels nulevende personer, som er omtalt i dem, dels forskere.

Vores nuværende arkivlov fastsætter en del regler inden for dette område, og hovedproblemet er, som jeg ser det: Hvem skal have adgang til at kigge i det historiske kildemateriale, hvornår og på hvilke vilkår? Dette problemområde skrev Leif Larsen en kronik om i Politiken den 22. december 1999, og i denne artikel kalder han vores nuværende arkivlov for en arkivlov fra enevældens tid, og han siger:

»En ny debat er på vej om danmarkshistorien i vort århundrede. Problemet er bare, at vi stadig væk ikke har en arkivlov, der åbner alle døre for netop denne periode. Kritikken har været voldsom. Der er historikere som f.eks. professor Niels Thomsen, leder af Historisk Institut på Københavns Universitet, som i et brev til Folketinget har betegnet den nuværende ar-